

**Esas Sayısı : 1985/5**

**Karar Sayısı : 1985/23**

“ ...

#### **I - İPTAL İSTEMİNİN GEREKÇESİ :**

Dava dilekçesinde öne sürülen Anayasa'ya aykırılık savları aynen şöyledir :

"... 28/3/1985 kabul tarihli ve 3175 numaralı, Köy Kanununun 74 üncü Maddesine İki Fıkra Eklenmesine Dair Kanun" un birinci maddesinin birinci fıkrasında;

"Bakanlar Kurulunca tesbit edilecek illerde; olağanüstü hal ilanını gerektiren sebeplere ve şiddet hareketlerine ait ciddi belirtilerin köyde veya çevrede ortaya çıkması veya ne sebeple olursa olsun köylünün canına ve malına tecavüz hareketlerinin artması hallerinde" denmektedir.

Bundan açıkça anlaşılmaktadır ki; 'köyde veya çevrede meydana gelebilecek olağandışı durumlar için bir düzenleme getirilmektedir.

Genelde bir tasnif yapacak olursak; Anayasamızda, Ulusal yaşamımız için iki çeşit yönetim tarzının düzenlendiğini görürüz:

Birincisi, Anayasamızın genelinde düzenlenmiş olan ve normal dönemlere ait yönetim biçimi.

İkincisi ise; toplumun olağandışı olaylar ve durumlarla karşı karşıya kalması halinde uygulanacak olağandışı yönetim usulleridir.

Bu olağandışı yönetim biçimleri Anayasamızın 15 inci maddesinde sınırlandırılarak sayılmış ve 119 120 121 ve 122 nci maddelerinde düzenlenmiştir.

Bu yönetim biçimleri; olağanüstü haller ve sıkıyönetimdir.

Bu Kanunun birinci maddesi; Anayasamızda düzenlenen bu olağandışı hal yönetimleri dışında yeni bir yönetim sistemi oluşturmaktadır.

Köyde veya çevrede meydana çıkacak olağanüstü hal ilanını gerektiren sebeplere ve şiddet hareketlerine ait ciddi belirtiler ... karşısında "Geçici Köy Korucuları" adı ile yeni ve özel bir kolluk kuvveti oluşturmayı da öngörmektedir.

Buna göre, vali Yasanın birinci maddesinin birinci fıkrasında belirtilen hallerin meydana geldiğini anlayınca İçişleri Bakanlığına önererek Bakanlığın onayı ile yeter sayıda, "Geçici Köy Korucuları" görevlendirebilecektir.

Vali Yasada açıkça belirtilmemekle beraber geçici korucu görevlendirme gibi bir işleme başvururken olağanüstü hal durumunun meydana geldiğini kabul ve tesbit ederek bunun karşısında önlem almış olmaktadır. Daha açık ifadesiyle geçici köy korucusu görevlendirilmesi talebi ve İçişleri Bakanlığının onayı doğrudan doğruya olağanüstü hal ilanı anlamı ve sonucunu da içermektedir.

Aksi halde böyle bir düzenlemenin anlamı ve gereği kalmayacaktır. Görülüyorki yukarıda da arzedildiği üzere bu şekliyle bu yasa üstü kapalı olarak bir olağanüstü hal yönetim sistemi getirmektedir.

Ayrıca böylesine olağanüstü hal durumunda özel kolluk kuvveti mahiyetinde olan "Geçici Köy Korucularının nitelikleri, görev ve yetkilerinin ne olacağı belirtilmemiştir. Bu duruma göre bunların görev ve yetkilerinin saptanması tüzüğe bırakılmıştır. Çünkü Köy Kanununda belirtilen yetkiler olağan zamanlara ait olup sürekli görev yapan köy korucularına aittir.

**Bu duruma göre; İPTAL GEREKÇELERİ**

1.- Yasanın birinci maddesi, Anayasamızın 15, 119 ve 120 nci maddelerine aykırıdır.

Çünkü bu maddeler olağandışı yönetim biçimlerinin nelerden ibaret olduğunu belirlemiş ve bunları sınırlandırmışlardır. Zira bu yönetimler Anayasamızın 15 inci maddesinde belirtildiği üzere temel hak ve hürriyetlerin kullanılmasını, kısmen veya tamamen doldurulmasını veya bunlar için Anayasada öngörülen güvencelere aykırı tedbirler alınabilmesini olanaklı kılan yönetim biçimleridir.

Bu nedenle Anayasada öngörülmeven olağanüstü hal yönetimleri ihdası mümkün değildir.

Yasanın birinci maddesi; yukarıda açıklandığı üzere Anayasamızda öngörülmeven bir olağandışı yönetim biçimi düzenlemiştir. Bu nedenle bu Yasanın birinci maddesi bu açıdan Anayasamızın 15, 119 ve 120 nci maddelerine aykırıdır. İptali gerekir.

2.- Anayasamızın 120 ve 121 inci maddelerinde, Bakanlar Kurulu Milli Güvenlik Kurulunun da görüşünü aldıktan sonra yurdun bir veya birden fazla bölgesinde veya bütününde süresi altı ayı geçmemek üzere olağanüstü hal ilan edebilir.

Bu karar Resmi Gazete'de yayımlanır ve hemen Türkiye Büyük Millet Meclisinin onayına sunulur ... her defasında dört ayı geçmemek üzere, süreyi uzatabilir veya olağanüstü hali kaldırabilir denmektedir.

Halbuki yukarıda arzedildiği üzere; bu Yasanın birinci maddesi olağanüstü hal durumunun tespiti ve konuyla ilgili yönetim oluşmasını valinin önerisi. ve İçişleri Bakanlığının onayına bırakmıştır. Ayrıca bu yönetimin süresini belirlememiş ve sınırlandırmamıştır.

Yasanın birinci maddesi bu açılardan da Anayasamızın 120 ve 121 inci maddelerine de aykırı bulunmaktadır. İptali gerekir.

3. Anayasamızın 121 inci maddesinin ikinci fıkrasında "... Kamu hizmeti görevlilerine ne gibi yetkiler verileceğin, görevlilerin durumunda ne gibi değişiklikler yapılacağı ve olağanüstü yönetim usulleri, Olağanüstü Hal Kanununda düzenlenir" denmektedir.

Ayrıca Anayasamızın 128 inci maddesinin ikinci fıkrasında:

**Esas Sayısı : 1985/5**

**Karar Sayısı : 1985/23**

"Memurların ve diğ er kamu görevlilerinin nitelikleri, atanmaları, görev ve yetkileri, hakları ve yükümlülükleri... kanunla düzenlenir denmektedir.

Halbuki Yasanın birinci maddesinde özel bir kolluk kuvveti olarak oluşturulan geçici köy korucularının nitelikleri, görev ve yetkileri, hakları, ve yükümlülükleri belirtilmemiştir.

Bu nedenle Anayasamızın. 121 ve 128 inci maddelerinde gösterilen ve yukarıda arzedilen bu amir hükümlerine aykırı düşmektedir. İptali gerekir."